

Thesis Title Development of a Program for Enhancing HIV Treatment Adherence
and Reducing HIV Risk Behaviors Among Youth Living with HIV/AIDS

Author Mrs. Warawan Udomkhamsuk

Degree Doctor of Philosophy (Nursing)

Thesis Advisory Committee

Professor Dr. Warunee Fongkaew	Advisor
Assistant Professor Dr. Nongyao Kasatpibal	Co-advisor
Assistant Professor Dr. Nongkran Viseskul	Co-advisor
Professor Dr. Deanna E. Grimes	Co-advisor

ABSTRACT

Youth living with HIV/AIDS face challenges to HIV treatment adherence that can lead to treatment failure and drug resistance. This technical collaborative action research aimed to develop a program to enhance HIV treatment adherence and reduce HIV risk behaviors based on the information-motivation-behavioral skills model. Participants included health care providers from a multidisciplinary team of a community hospital, youth living with HIV (YLWHA), and caregivers. The research process included eight steps: 1) establishing contact and mutual commitment, 2) forming a core working group, 3) conducting situational assessment, 4) identifying problems and needs, 5) developing the program, 6) implementing the program, 7) evaluating the

outcomes of the program, and 8) critiquing of the program feasibility. Various methods were used for collecting both qualitative and quantitative data from June 2011 to May 2013.

The findings of this study revealed that:

1. The issues of problems to HIV treatment adherence and HIV risk behaviors among YLWHA fall into five themes: 1) lack of drug knowledge; 2) boredom, discouragement, and denial; 3) fear of disclosure; 4) not managing medication; and 5) risk taking.

2. The program comprised six modules including: 1) HIV treatment adherence information; 2) HIV treatment adherence motivation; 3) HIV treatment adherence behavioral skills; 4) HIV risk behavior information; 5) safer sex behavior motivation; and 6) safer sex skills. The strategies used in program implementation were an edutainment approach, participatory learning, and collaboration with a multidisciplinary team.

3. The outcomes of implementing the program indicated that after the 12 weeks implementation of the program, ARV adherence and attitudes toward condom use among YLWHA were significantly higher than baseline. In addition, findings from qualitative data revealed positive changes of HIV treatment adherence and HIV risk behaviors including improved knowledge, attitudes, and behavioral skills.

The research findings demonstrated that the program, developed in collaboration with multidisciplinary health personnel, is practical to their clinical context and can be effective in enhancing HIV treatment adherence and reducing HIV risk behaviors among YLWHA.

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนาโปรแกรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมความมีวินัยในการดูแลรักษา
 เอชไอวีและลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มเยาวชน
 ที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

ผู้เขียน นางวราวรรณ อุดมความสุข

ปริญญา พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์ ดร. วารุณี ฟองแก้ว	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงเยาว์ เกษตร์ภิบาล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงศ์คราญ วิเศษกุล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ศาสตราจารย์ ดร. เดียนนา กรามส์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

เยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวีต้องเผชิญความท้าทายกับการมีวินัยในการดูแลรักษาเอชไอวี ซึ่งส่งผลให้เกิดความล้มเหลวในการรักษาและทำให้เกิดการดื้อยา การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบให้ความร่วมมือครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมความมีวินัยในการดูแลรักษาเอชไอวีและลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มเยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ โดยใช้รูปแบบการให้ข้อมูล-การสร้างแรงจูงใจ-การพัฒนาทักษะ ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยได้แก่ ผู้ให้บริการสุขภาพจากทีมสหสาขาวิชาชีพของโรงพยาบาลชุมชน เยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี และผู้ดูแล กระบวนการวิจัยประกอบด้วย 8 ขั้นตอนได้แก่ 1) การสร้างความร่วมมือและพันธะสัญญา 2) การจัดตั้งกลุ่มคณะทำงานหลัก 3) การประเมินสถานการณ์ 4) การระบุปัญหาและความต้องการ 5) การพัฒนาโปรแกรม 6) การนำโปรแกรมไปใช้ 7) การประเมินผลลัพธ์ของโปรแกรม และ 8) การสะท้อนคิดความเป็นไปได้ของโปรแกรม โดยอาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลหลากหลายวิธีทั้งการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณระหว่างเดือนมิถุนายน 2554 ถึงเดือนพฤษภาคม 2556

ผลจากศึกษาพบว่า

1. ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการดูแลรักษาเอชไอวีและการมีพฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับเอชไอวีในเยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี ได้แก่ 1) การขาดความรู้เกี่ยวกับยา 2) เบื่อหน่าย ท้อแท้ และปฏิเสธ 3) กลัวการเปิดเผย 4) ไม่มีการจัดการกับยา และ 5) การมีพฤติกรรมเสี่ยง

2. โปรแกรมประกอบด้วย 6 โมดูล คือ 1) การให้ข้อมูลเกี่ยวกับความมีวินัยในการดูแลรักษาเอชไอวี 2) การสร้างแรงจูงใจให้มีวินัยในการดูแลรักษาเอชไอวี 3) การมีทักษะในการปฏิบัติเกี่ยวกับการมีวินัยในการดูแลรักษาเอชไอวี 4) การให้ข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับเอชไอวี 5) การสร้างแรงจูงใจในการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย และ 6) การมีทักษะในการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย ซึ่งกลุ่มคณะทำงานหลักได้นำโปรแกรมไปใช้โดยใช้กลยุทธ์ที่สำคัญได้แก่ การใช้สื่อสาระบันเทิง การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และการร่วมมือของทีมงานสหสาขา

3. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการนำโปรแกรมไปใช้พบว่าหลังการนำโปรแกรมไปใช้ 12 สัปดาห์ ความมีวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสและทัศนคติต่อการใช้อย่างอนามัยของกลุ่มเยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการนำโปรแกรมไปใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ข้อค้นพบจากข้อมูลเชิงคุณภาพยังชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกในการดูแลรักษาเอชไอวีและพฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับเอชไอวี ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของความรู้ ทัศนคติ และทักษะในการปฏิบัติ

ผลจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมที่พัฒนาจากการมีส่วนร่วมของสหสาขาวิชาชีพมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการปฏิบัติทางคลินิกและมีประสิทธิภาพในการเพิ่มพูนวินัยในการดูแลรักษาเอชไอวีและลดพฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับเอชไอวีของเยาวชนที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์